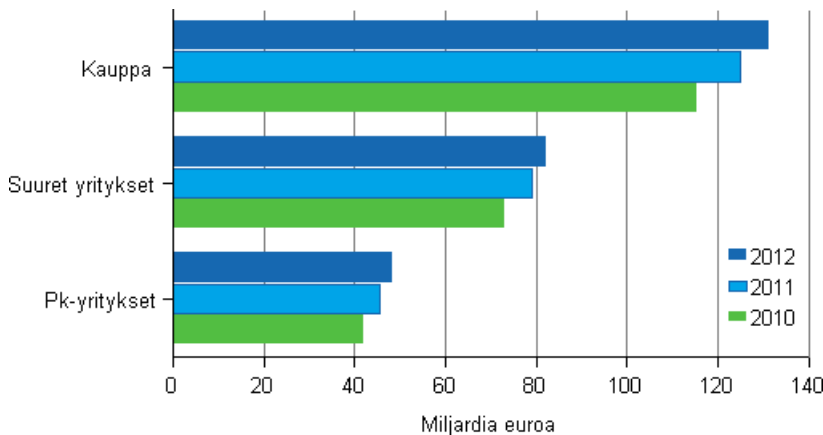

Kaupan tilinpäätöstilasto 2012

Liikevaihdon kasvusta huolimatta kannattavuus heikkeni kaupassa vuonna 2012

Kaupan yritysten (toimiala G) liikevaihto oli Tilastokeskuksen tilinpäätöstietojen mukaan 131,5 miljardia euroa vuonna 2012. Kasvua edellisestä vuodesta oli 5,0 prosenttia eli 6,3 miljardia euroa. Vaikka liikevaihto kasvoi, kaupan kannattavuus kuitenkin heikkeni. Käyttökate laski 0,6 prosenttiyksikköä ja oli 3,1 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Kaupassa toimi 45 100 yritystä, mikä oli 560 yritystä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Yrityksistä lähes 99 prosenttia kuului EU:n määritelmän mukaisiin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Pk-yritykset kattoivat runsaat 37 prosenttia kaupan liikevaihdosta.

Kaupan liikevaihto suuruusluokittain 2010–2012

Kaupan kannattavuus heikkeni. Myyntikateprosentti heikkeni vajaalla prosenttiyksiköllä, ollen 21 prosenttia liikevaihdosta. Pääoma- ja rahoituskulujen kattamiseen jäi 0,5 miljardia euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kaupan käyttökate oli 4,2 miljardia euroa. Rahoitus- ja satunnaiset tuotot kuitenkin kasvoivat rahoitus- ja satunnaisia kuluja voimakkaammin. Kaupan toiminta tuotti voittoa 2,7 miljardia euroa, mikä oli 2,0 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Tiedot perustuvat verohallinnon elinkeinoveroaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omalla kyselyllä ja virallisilla tilinpäätöstiedoilla.

Sisällys

Kauppa 2012.....	3
1. Liikevaihto.....	3
2. Kannattavuus.....	4
3. Rahoitus.....	6
4. Investoinnit.....	7
5. Henkilöstö.....	8
6. Päivittäistavarakauppa.....	9

Kuviot

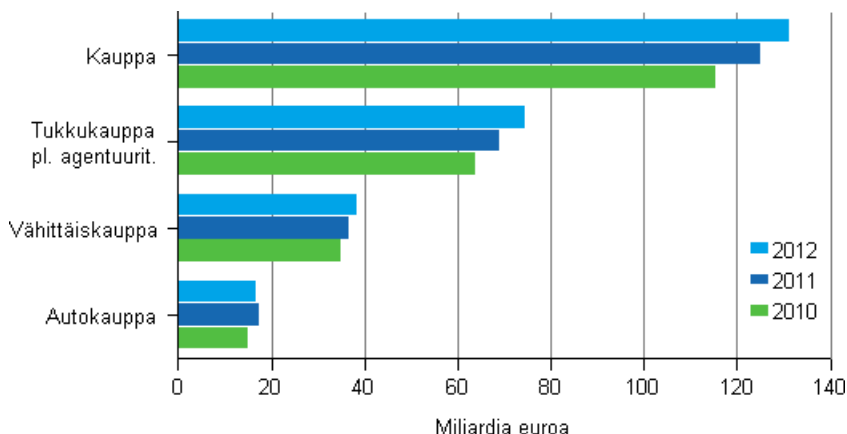
Kuvio 1. Kaupan liikevaihto toimialoittain 2010–2012.....	3
Kuvio 2. Kaupan liikevaihdon muutos toimialoittain 2012.....	3
Kuvio 3. Kaupan liikevaihto suuruusluokittain 2006–2012.....	4
Kuvio 4. Kaupan kannattavuus 2006–2012.....	4
Kuvio 5. Kaupan myyntikate 2006–2012.....	5
Kuvio 6. Autokaupan kannattavuus 2006–2012.....	5
Kuvio 7. Tukkukaupan kannattavuus 2006–2012.....	6
Kuvio 8. Vähittäiskaupan kannattavuus 2006–2012.....	6
Kuvio 9. Kaupan toimialojen oma pääoma ja vieras pääoma 2012.....	7
Kuvio 10. Kaupan omavaraisuusaste 2006–2012, pk- ja kaikki yritykset.....	7
Kuvio 11. Kaupan aineelliset investoinnit 2006–2012, pk- ja kaikki yritykset.....	8
Kuvio 12. Kaupan aineelliset investoinnit toimialoittain 2006–2012.....	8
Kuvio 13. Kaupan henkilöstö toimialoittain 2012.....	8
Kuvio 14. Kaupan liikevaihto/henkilöstö toimialoittain 2011–2012.....	9
Kuvio 15. Vähittäis- ja päivittäistavarakaupan myyntikate 2006–2012.....	9
Tietojen tarkentuminen.....	10
Kaupan tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	11

Kauppa 2012

1. Liikevaihto

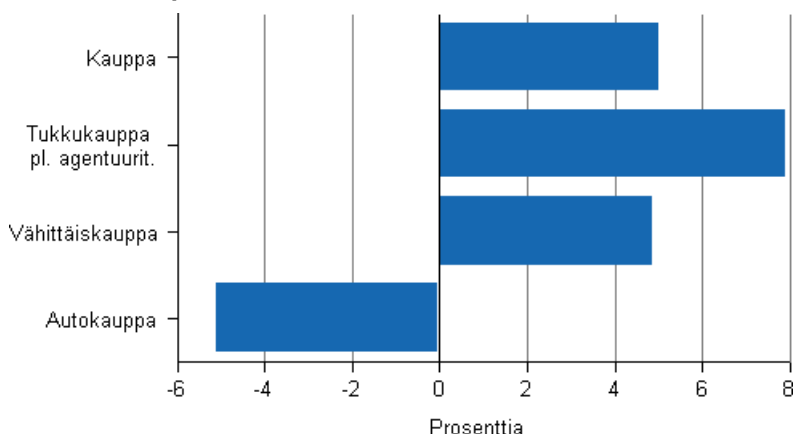
Kaupan yritysten (toimiala G) liikevaihto oli 131,5 miljardia euroa vuonna 2012. Liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 5,0 prosenttia eli 6,3 miljardia euroa. Vaikka liikevaihto kasvoi, kaupan kannattavuus kuitenkin heikkeni. Käyttökate laski 0,6 prosenttiyksikköä ja oli 3,1 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Kaupan yritysten lukumäärä oli 45 100 vuonna 2012, mikä oli 560 yritystä vähemmän kuin vuonna 2011. Yrityksistä lähes 99 prosenttia kuului EU:n määritelmän mukaisiin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Pk-yritykset kattoivat runsaat 37 prosenttia kaupan liikevaihdosta.

Kuvio 1. Kaupan liikevaihto toimialoittain 2010–2012

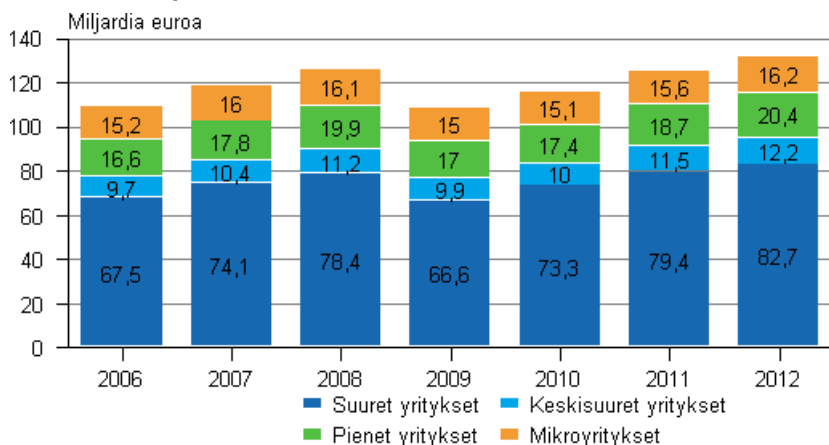
Kaupan päätoimialoista liikevaihto kasvoi edellisvuosien tapaan eniten tukkukaupassa (pl. agentuuritoiminta), jossa vuosimuutos oli 5,5 miljardia euroa. Liikevaihtoa kertyi 74,9 miljardia euroa. Vähittäiskaupassa liikevaihtoa saatiin 38,8 miljardia euroa, jossa oli kasvua edellisvuodesta 1,8 miljardia. Sen sijaan autokaupan liikevaihto heikkeni 0,9 miljardilla eurolla ja oli 16,9 miljardia euroa vuonna 2012.

Kuvio 2. Kaupan liikevaihdon muutos toimialoittain 2012

Kaupan pk-yritysten liikevaihto nousi 48,8 miljardiin euroon vuonna 2012. Liikevaihto parani 3,0 miljardia euroa edellisvuodesta. Tästä 1,8 miljardia euroa kertyi autokaupasta, mikä osittain peitti suurten autoliikkeiden liikevaihdon vähenemisen. Kaupan suurten yritysten liikevaihto oli 82,7 miljardia euroa vuonna 2012, lisäystä edellisvuodesta 3,3 miljardia euroa.

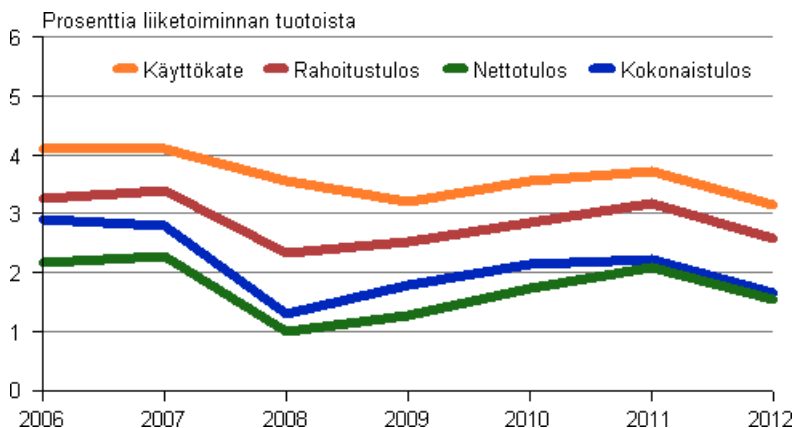
Kuvio 3. Kaupan liikevaihto suuruusluokittain 2006–2012

2. Kannattavuus

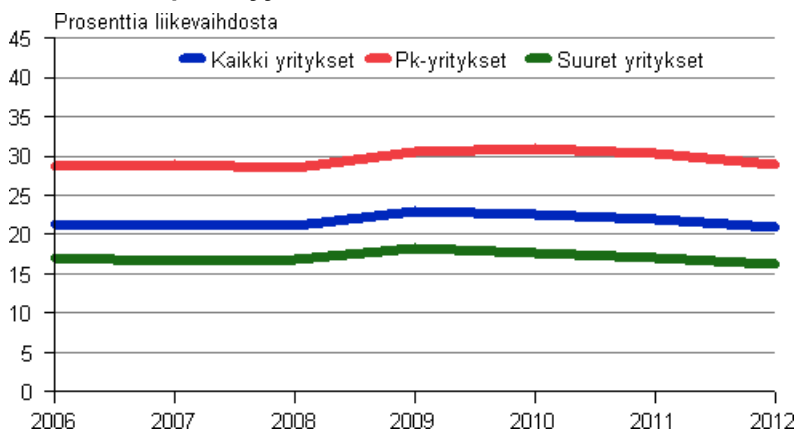
Kaupan kannattavuus heikkeni. Myyntikate, liikevaihto vähennettynä aine- ja tarvikeostoilla, oli ainoa tuloslaskelman välitulos, joka koheni edellisvuodesta. Myyntikateprosentti sen sijaan heikkeni vajaalla prosenttiyksiköllä, ollen 21 prosenttia liikevaihdosta. Pääoma- ja rahoituskulujen kattamiseen jäi 0,6 miljardia euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin, käyttökatteen ollessa 4,2 miljardia euroa. Rahoitus- ja satunnaiset tuotot kuitenkin kasvoivat rahoitus- ja satunnaisia kuluja voimakkaammin. Tuloveroja kauppa maksoi 0,9 miljardia euroa. Kaupan toiminta tuotti voittoa 2,7 miljardia euroa eli 2,0 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Kokonaispääomalle kauppa sai tuottoa 6,1 prosenttia, mikä oli 1,2 prosenttiyksikköä alempi kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 4. Kaupan kannattavuus 2006–2012

Myös kaupan pk-yritysten kannattavuus heikkeni hieman. Pk-yritykset, jotka keräsivät 51 prosenttia kaupan myyntikatteesta sekä 55 prosenttia tilikauden tuloksesta, saivat myyntikatetta 14,1 miljardia euroa. Varsinaisen toiminnan kulujen vähentämisen jälkeen jäi pk-yrityksille muiden kulujen kattamiseen 2,0 miljardia euroa, käyttökatteen ollessa 4,0 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Tilikauden tulos oli 3,0 prosenttia tuotoista. Kokonaispääoman tuotto prosentti pysyi tyydyttävänä, vaikka se supistui vuotta aiemmasta 0,6 prosenttiyksikköä 7,6 prosenttiin.

Kuvio 5. Kaupan myyntikate 2006–2012

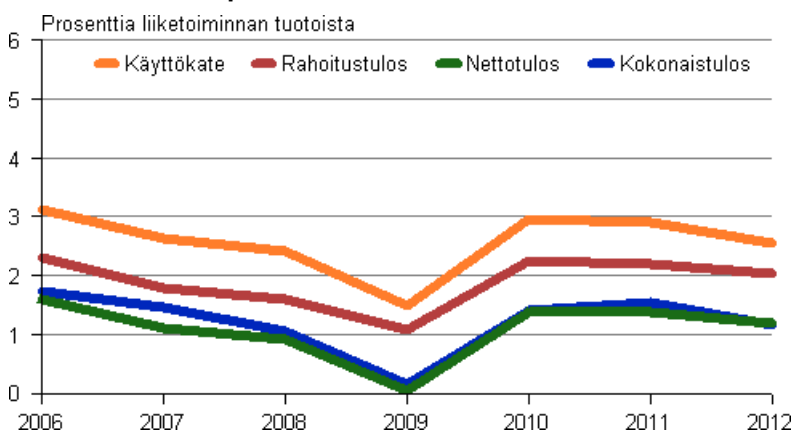

Autokauppa

Liikevaihdon heikkenemisestä huolimatta autokaupan myyntikate pysyi samana kuin vuotta aiemmin ja oli 20 prosenttia liikevaihdesta. Muut lasketut kannattavuuden tunnusluvut heikkenivät edellisvuodesta. Tilikauden tulosta autokaupalle jäi 0,3 miljardia euroa eli 2,0 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Myös autokaupan pk-yritysten kannattavuus heikkeni vuonna 2012, vaikka niiden liikevaihto kasvoi. Pk-yritysten myyntikateprosentti aleni peräti 4,5 prosenttiyksikköä 21,4 prosenttiin.

Kuvio 6. Autokaupan kannattavuus 2006–2012

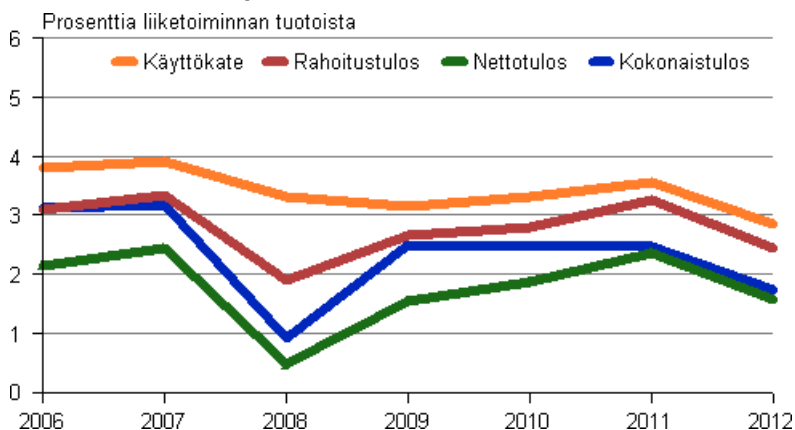

Tukkukauppa

Tukkukaupan kannattavuutta heikensi kustannusten tuottoja nopeampi kasvu, sillä kaikki tuloslaskelman välitulokset ja lasketut kannattavuuden tunnusluvut olivat edellisvuotista heikompia. Aine- ja tarvikekäyttö lohkaisti tuotoista 63,1 miljardia, jolloin myyntikatteenä jäi 11,8 miljardia euroa eli 15,8 prosenttia liikevaihdesta. Tukkukaupan voitto 1,4 miljardia euroa oli 1,8 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Kokonaispääomalle yritykset saivat tuottoa 6,0 prosenttia, 1,8 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Myös tukkukaupan pk-yritysten kannattavuus heikkeni hieman vuonna 2012. Myyntikate oli 28,6 prosenttia liikevaihdesta, mikä oli 0,9 prosenttiyksikköä edellisvuotta alempi.

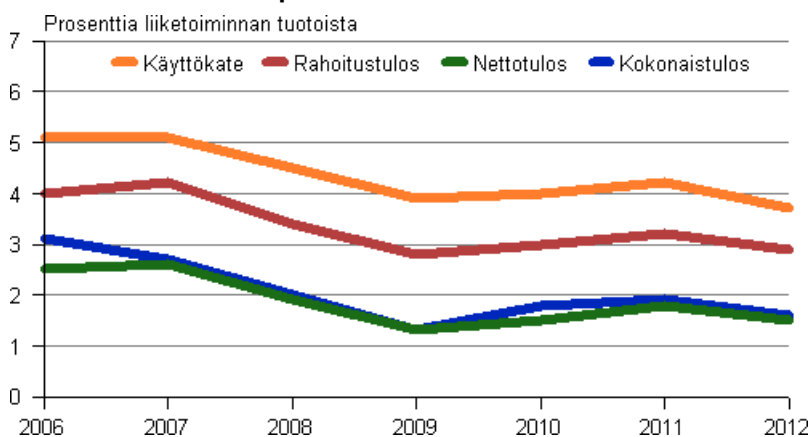
Kuvio 7. Tukkukaupan kannattavuus 2006–2012

Vähittäiskauppa

Myös vähittäiskaupassa kannattavuus heikkeni hieman verrattaessa edelliseen vuoteen. Myyntikate, 11,5 miljardia euroa, oli 29,8 prosenttia liikevaihdosta. Rahoitus- ja pääomakulujen kattamiseen jäi 1,5 miljardia euroa käyttökate. Vähittäiskaupan toiminta tuotti voittoa 0,8 miljardia euroa, mikä oli 2,2 prosenttia liike toiminnan tuotoista.

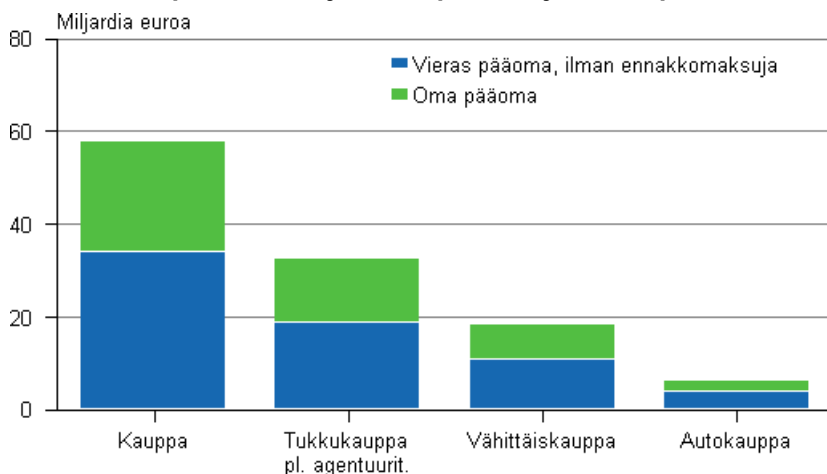
Kuvio 8. Vähittäiskaupan kannattavuus 2006–2012

3. Rahoitus

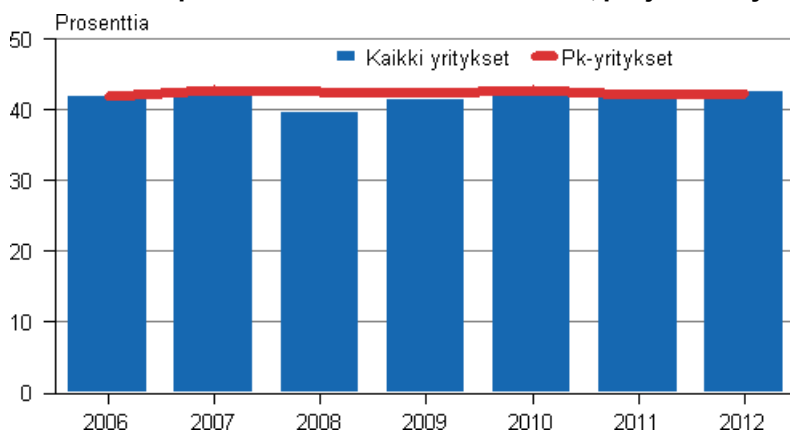
Kaupan tase nousi vain hieman edellisvuodesta eli 59,2 miljardista 59,6 miljardiin euroon. Tukkukaupan taseen suuruus oli 33,3 miljardia euroa, vähittäiskaupan 18,6 ja autokaupan 6,4 miljardia euroa.

Kuvio 9. Kaupan toimialojen oma pääoma ja vieras pääoma 2012

Rahoitusasema koheni hieman kaupassa. Omavaraisuusaste nousi 42,5 prosenttiin taseesta ja kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon supistuivat 1,3 prosenttiyksiköllä ja olivat 26,0 prosenttia vuonna 2012. Sekä autokaupan että tukkukaupan rahoitusasema parani edellisvuodesta. Autokaupan omavaraisuusaste nousi 1,3 prosenttiyksikköä 42,8 prosenttiin. Kokonaisvelat olivat 21,6 prosenttia liikevaihdosta, vähennystä oli 0,7 prosenttiyksikköä vuodesta 2011. Tukkukaupan omavaraisuusaste nousi 42,9 prosenttiin ja kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon laskivat 2,0 prosenttiyksikköä 21,6 prosenttiin. Vähittäiskaupan rahoitusasema sen sijaan heikkeni hieman. Vähittäiskaupan omavaraisuusaste laski 0,9 prosenttiyksikköä ja kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon pysyivät lähes samana kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 10. Kaupan omavaraisuusaste 2006–2012, pk- ja kaikki yritykset

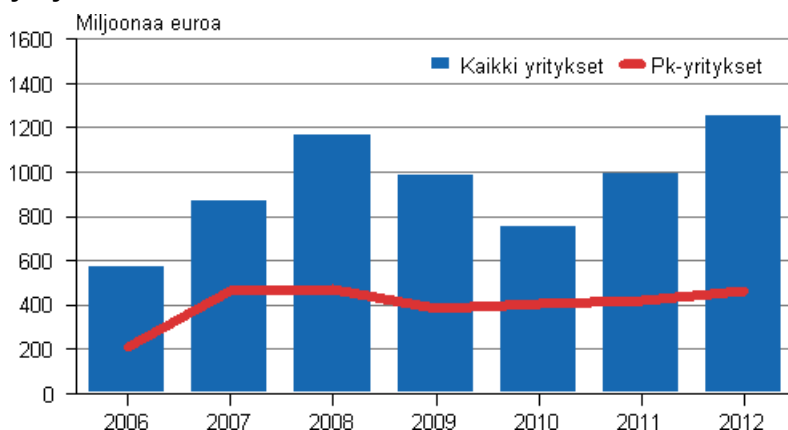

Kaupan pk-yritysten tase oli 35 prosenttia koko kaupan taseesta ja se pysyi lähes samana kuin vuotta aiemmin eli 21,0 miljardissa eurossa. Omavaraisuusaste oli 42,3 prosenttia taseesta ja kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon olivat 25,2 prosenttia vuonna 2012. Pk-yritysten rahoitusasema parani hieman edellisvuodesta. Omavaraisuus pysyi samana, mutta kokonaisvelat liikevaihtoon suhteutettuna laskivat 1,6 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

4. Investoinnit

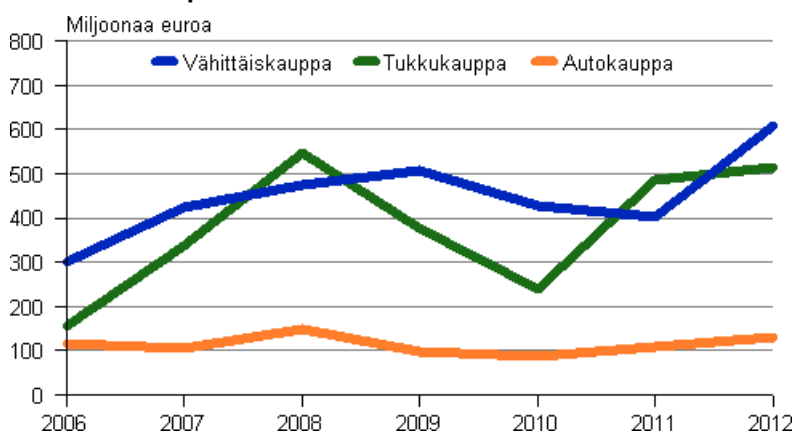
Kaupan aineelliset investoinnit olivat 1,3 miljardia euroa vuonna 2012. Kaupassa investoitiin 300 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Investoinnit olivat yhden prosentin luokkaa suhteutettuna liikevaihtoon.

Kuvio 11. Kaupan aineelliset investoinnit 2006–2012, pk- ja kaikki yritykset

Pk-yritykset kattoivat kaupan aineellisista investoinneista 37 prosenttia vuonna 2012.

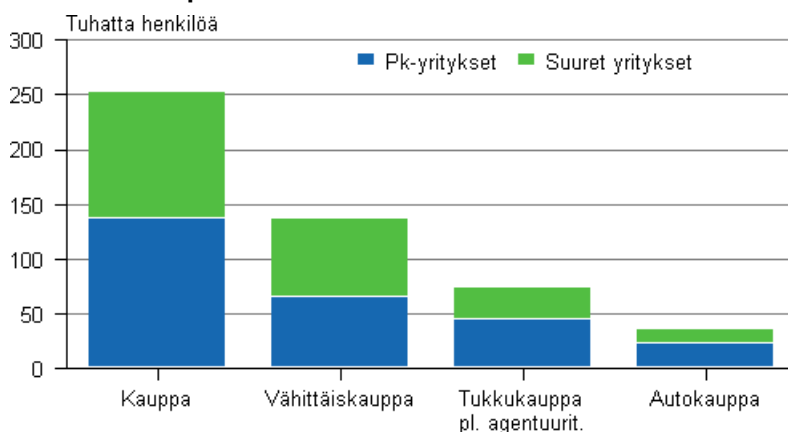
Kuvio 12. Kaupan aineelliset investoinnit toimialoittain 2006–2012

5. Henkilöstö

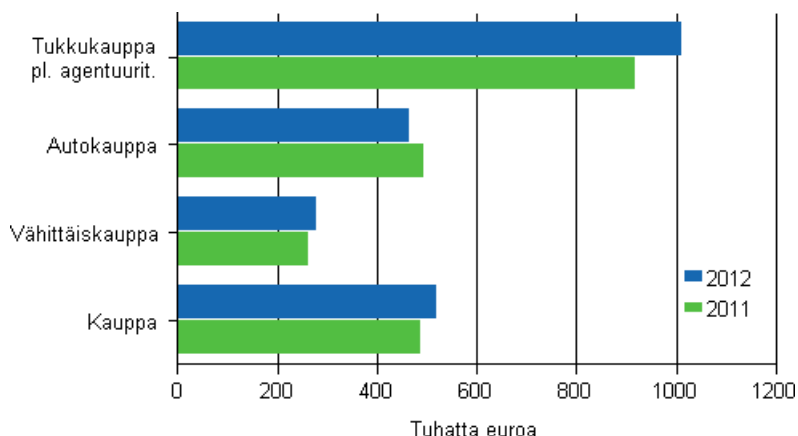
Kaupan palkat ja muut henkilösivukulut lisääntyivät edellisvuodesta 262 miljoonaa euroa. Vuonna 2012 henkilöstökuluja maksettiin 10,4 miljardia euroa. Liikevaihtoon suhteutettuna henkilöstökulut veivät 7,8 prosenttia. Kauppa työllisti 252 560 henkilöä, 3 300 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Pk-sektorin henkilöstön määrä väheni 4 200 edellisvuodesta, suuret yritykset sen sijaan työllistivät 1100 henkilöä enemmän kuin vuonna 2011.

Kuvio 13. Kaupan henkilöstö toimialoittain 2012

Autokaupassa työskenteli 14 prosenttia, tukkukaupassa 30 ja vähittäiskaupassa 54 prosenttia kaupan henkilöstöstä. Agentuuritoiminta työllisti loput 2 prosenttia. Henkilöstön määrä väheni kaikilla kaupan päätoimialoilla. Vähittäiskaupan henkilöstön määrä väheni 1 650 ja tukkukaupan 1 450 henkilöllä.

Kuvio 14. Kaupan liikevaihto/henkilöstö toimialoittain 2011–2012

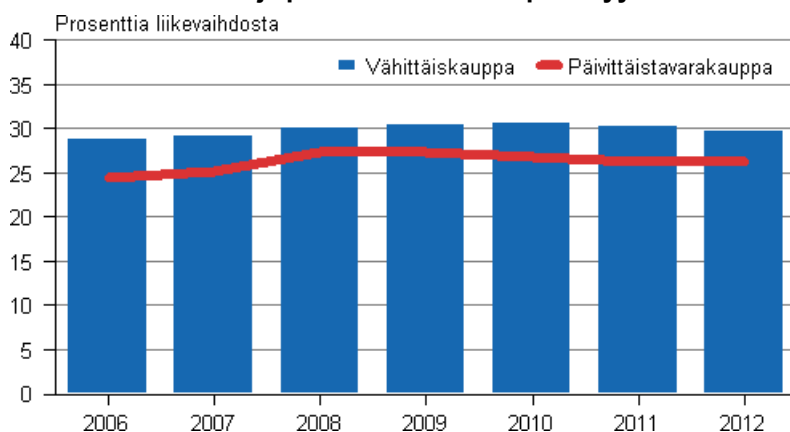

Kaupan jalostusarvo, joka oli 15,1 miljardia euroa, heikkeni 252 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Siitä kului henkilöstökulujen kattamiseen 69 prosenttia. Kaupan pk-yritykset keräsivät 53 prosenttia kaupan jalostusarvosta.

6. Päivittäistavarakauppa

Päivittäistavarakaupassa toimi 3 400 yritystä, jotka keräsivät liikevaihtoa 17,1 miljardia euroa vuonna 2012. Liikevaihto kasvoi 9,3 prosenttia edellisvuodesta. Päivittäistavarakauppa työllisti 50 400 henkilöä vuonna 2012, mikä oli 1 800 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 15. Vähittäis- ja päivittäistavarakaupan myyntikate 2006–2012

Myyntikatetta lukuun ottamatta kaikki kannattavuuden välitulokset ja niistä lasketut kannattavuuden tunnusluvut heikkenivät päivittäistavarakaupassa vuonna 2012. Myyntikate pysyi 26,3 prosentissa suhteessa liikevaihtoon. Varsinaisen toiminnan kulut veivät 16,6 miljardia euroa, joten päivittäistavarakaupalle jäi käyttökate 620 miljoonaa euroa eli 3,6 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Tilikauden tulos 320 miljoonaa euroa oli 1,8 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Kokonaispääoman tuotto prosentti laski 0,7 prosenttiyksikköä 6,1 prosenttiin.

Päivittäistavarakaupan omavaraisuusaste heikkeni 3,4 prosenttiyksikköä 51,6 prosenttiin taseesta. Kokonaisvelat kasvoivat 0,9 prosenttiyksikköä ja olivat 20,2 prosenttia suhteessa liikevaihtoon.

Tietojen tarkentuminen

Tietojen tarkentuminen ennakko ja lopullisen tilaston välillä

Toimiala ja muuttuja		Ennakko 2012, miljoonaa euroa	Lopullinen 2012, miljoonaa euroa	Muutosprosentti
G Kauppa	Liikevaihto	131 386,3	131 493,7	0,1
	Tuotot yhteensä	133 191,3	133 296,5	0,1
	Käyttökate	4 097,7	4 185,5	2,1
	Nettotulos	2 215,5	2 044,6	-7,7
	Aineelliset investoinnit	1 293,7	1 252,5	-3,2
	Jalostusarvo	14 965,0	15 062,1	0,6
45 Autokauppa	Liikevaihto	16 900,6	16 904,2	0,0
	Tuotot yhteensä	17 070,3	17 072,5	0,0
	Käyttökate	435,9	434,3	-0,4
	Nettotulos	206,8	202,0	-2,3
	Aineelliset investoinnit	139,7	128,7	-7,9
	Jalostusarvo	2 107,2	2 115,5	0,4
462-9 Tukkukauppa	Liikevaihto	75 073,3	74 858,9	-0,3
	Tuotot yhteensä	76 284,7	76 070,8	-0,3
	Käyttökate	2 076,8	2 167,6	4,4
	Nettotulos	1 382,7	1 204,0	-12,9
	Aineelliset investoinnit	528,3	486,1	-8,0
	Jalostusarvo	6 232,6	6 281,8	0,8
47 Vähittäiskauppa	Liikevaihto	38 444,4	38 763,8	0,8
	Tuotot yhteensä	38 828,5	39 147,0	0,8
	Käyttökate	1 459,0	1 459,5	0,0
	Nettotulos	572,9	587,7	2,6
	Aineelliset investoinnit	594,8	609,6	2,5
	Jalostusarvo	6 217,0	6 256,0	0,6

Kaupan tilinpäätöstilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilinpäätöstilasto kuvaa yritystoiminnan tuloksen muodostumista, kannattavuutta sekä taseen rakennetta toimialoittain ja suuruusluokittain.

Tilastoyksikkönä on yritys. Valtion ja kuntien liikelaitokset sisältyvät aineistoon. Kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, rahoitus- ja vakuutus toiminta sekä ne maatalouden yksiköt, jotka eivät toimi työnantajina. Yksilöivänä tunnuksena on yrityksen liike- ja yhteisötunnus eli y-tunnus.

Tilasto sisältää tuloslaskelma- ja tasetiedot pääkohdittain, näistä lasketut kannattavuuden ja vakavaraisuuden keskeiset tunnusluvut sekä henkilöstön lukumäärän. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja, jotka saadaan Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Tilaston tiedot muodostavat yhtenäisen aikasarjan 2006 - 2012.

Tilasto sisältää myös liikevaihdon ja kulujen erittelytietoja. Kulujen erittelyt koskevat tuloslaskelman eriä aineet ja tarvikkeet, ulkopuoliset palvelut ja liiketoiminnan muut kulut. Nämä tiedot julkaistaan STATFIN-palvelutietokannassa omina tauluinaan.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma esitetään ryhmiteltynä siten, että siitä käy ilmi tuloksen muodostumisen kannalta keskeiset erät: käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myynti- ja fuusiovoitot sekä myynti- ja fuusiotappiot esitetään satunnaisina erinä. Ennen käyttökatetta esitetty laskennallinen palkkorjaus oikaistaan satunnaisten erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan tuotot yht. = Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot – käyttöomaisuuden myyntivoitot – fuusiovoitot

Jalostusarvo = Käyttökate + henkilöstökulut yhteensä

Aineelliset nettoinvestoinnit = Aineellisten hyödykkeiden lisäykset – vähennykset

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Käyttökate} - \% = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Nettotulos} - \% = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaistulos} - \% = \frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos} - \% = \frac{\text{Käyttökate} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaispääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Liikevaihto / henkilöstö

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäättösiirtojen kertymä}}{\text{Tase} - \text{saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat / liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma yhteensä} - \text{saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yrityksellä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön yhdessä harjoittamaa taloudellista toimintaa, joka tähtää kannattavaan tulokseen. Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, taloudellinen yhdistys ja avoin yhtiö),
- valtion ja kuntien liikelaitokset.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev.2:een siten, että NACE:n nelinumeroitasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjä noudattaen.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on yritysrekisterin käyttämä luokitus. Verohallinnon asiakastietokannassa olevat oikeudelliset muodot muutetaan Yritys- ja toimipaikkarekisterissä YTR:n käyttämän luokituksen mukaiseksi.

Kokoluokitus

EU:n komission suositus (6.5.2003) pienten ja keskisuurten (PK) yritysten määritelmästä (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003) määrittelee PK -yritykset sekä pienet yritykset seuraavien sääntöjen mukaan:

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK -yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihdon- ja taseen loppusummien rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia.

Lait ja asetukset

1. Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997 / 1336.
2. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittaisten yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 295/2008.
3. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus Euroopan neuvoston asetus No 696/93.
4. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2008 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev.2:een, jota on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä tasolla.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysrekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyyppejä, alue sekä henkilöstön määrä ja suuruusluokka. Tilinpäätöstilastoon yritykset on valittu käyttäen samoja rajoituksia toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilinpäätöstilastoon. Lisäksi valtion liikelaitokset sekä energia- ja vesihuollon ja liikenteen toimialojen kunnalliset liikelaitokset ovat tilastossa mukana.

Tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoverotusaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluun. Elinkeinoverotusaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverotuslain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Tilastokeskuksen tiedustelussa oli noin 5 500 yritystä vuonna 2012. Hyväksytyjä vastauksia saatiin noin 80 prosenttia. Tilinpäätöstilaston kohdejoukosta tiedusteluun kuuluvat kaikki yli 50 henkilöä työllistävät yritykset. Lisäksi 10 – 50 henkilöä työllistävistä yrityksistä tiedusteluun on valittu yritykset satunnaisotannalla. Tiedustelussa on myös joitain alle 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä sekä kaikki kunnalliset liikelaitokset.

Tilastokeskuksen tiedustelussa kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja. Aineistoa tarkistetaan erilaisilla sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuva-arkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilinpäätöstilasto sisältää kattavasti tiedot kaikista liikeyrityksistä lähes kaikilta toimialoilta.

Maatilataloudesta ovat mukana työnantajina toimivat tilat. Tilinpäätöstilasto ei sisällä seuraavien toimialojen tietoja: 12, 64, 65, 66, 84, 851, 852, 853, 854, 85591, 856, 86210, 91010, 94 (toimialaluokitus 2008).

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä tilaston tietolähde. Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Aineiston puuttuvat arvot korvataan eli imputoidaan ensisijaisesti yrityksen aikaisempien vuosien tiedoilla ja toiseksi liikevaihdoltaan ja henkilöstömäärältään vastaavanlaisen yrityksen tiedoilla.

Tilinpäätöskyselyyn kuulumattomille yrityksille tuotetaan liikevaihdon ja kulujen erittelyjen tiedot imputointimallin mukaisesti. Malli perustuu kyselyyn kuuluvien yritysten tietoihin. Imputointimallissa lasketaan toimialakohtaiset kertoimet. Kertoimia laskettaessa on huomioitu poikkeavat havainnot.

Tilinpäätöstilaston lukuja julkaistaan sekä ennakkollisina että lopullisina. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin ennakkollisiin tietoihin verrattuna. Lisäksi ennakossa yrityksiä ei rajata pois lyhyen toiminta-ajan perusteella eli alle puolivuotta tilikaudella toimineita. Tilinpäätöstilaston [tietojen tarkentuminen](#) ennakon ja lopullisen tilaston välillä on esitetty erillisessä revisiotaulussa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten tilinpäätöstilastosta tehdään vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa ja lopulliset tiedot tämän jälkeen helmikuussa.

Tilinpäätöstilastoa on laadittu vuodesta 1974 alkaen.

5. Tietojen saatavuus

Tilinpäätöstietoja on saatavissa toimialoittain ja suuruusluokittain Tilastokeskuksen internet-sivuilta maksuttomasta STATFIN -palvelutietokannasta. Tilastokatsaukset ovat saatavissa tilastojen kotisivuilta.

6. Tilaston vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kirjanpitolain muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkorjaus. Palkkorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkorjausta.

Tilastovuoden 2008 julkistamisen yhteydessä tilinpäätöstilastoissa otettiin käyttöön uusi toimialaluokitus TOL 2008. Toimialaluokituksen käyttöönotto muuttaa useiden toimialaryhmien rakennetta siten, että tiedot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia toimialaluokituksella TOL 2002 julkistettuihin lukuihin.

Tilastovuonna 2008 uudistettiin myös henkilöstön lukumäärän laskentatapaa. Henkilöstön lukumäärä saadaan tilinpäätöstilastoihin nyt kokonaan yritysrekisteristä ja se noudattaa yritysrekisterin vuositilastossa määriteltä kokovuosityöllisen määritelmää.

Edellä mainitut toimiala- ja henkilöstömuutokset on huomioitu uudessa aikasarjassa, joka on tehty tilastovuodesta 2006 lähtien. Vanhan toimialaluokituksen TOL 2002 ja henkilöstön lukumäärän mukaisen aikasarjan viimeinen tilastovuosi on 2008.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastotiedoista on saatavilla yhtenäiset aikasarjat 1999 - 2008 TOL 2002 luokituksella ja 2006 - 2012 TOL 2008 luokituksella. Yhtenäisyyttä muihin tilastoihin rajoittavat käsitteelliset ja menetelmälliset asiat:

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon kausiveroaineistosta. Liikevaihdon määrittely kausiveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa yritysten määrä on suurempi kuin tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa maa- ja metsätalouden, rahoitus- ja vakuutustoiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista. Myös yritysten luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja. Toimialoittaiset luvut saattavat poiketa yritys- ja toimipaikkarekisterin luvuista myös fuusiokorjausten erilaisesta ajoituksesta johtuen. Tilinpäätöstilastossa fuusiokorjaukset tehdään tapahtumavuonna, mutta yritys- ja toimipaikkarekisterissä vasta seuraavana vuonna. Yritys- ja toimipaikkarekisteri ei myöskään tilastoi kunnallisia liikelaitoksia.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa esitetyistä lukumääristä. Niissä pienet ja keskisuuret yritykset on määriteltä vain henkilökunnan perusteella.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonalisäys perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin. Lisäksi tilinpäätöstilaston jalostusarvo arvioidaan tuottajahintaan.

Lisätietoja

Ritva Wuoristo 09 1734 2977
Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala
rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Tilinpäätöstilasto 2012, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-5336 (pdf)